

L' IDIL·LI DE NA RUIXAMANTELLS

AUTOR: Carles Cuberes; inspirat en la figura de la mitologia balear, la deessa Ruixamantells

---

Aquesta història, com ja deveu haver endevinat, va passar al mar.

Segons conta la llegenda, al fons del mar a prop de l'illa de Mallorca, hi viu una deessa. Els mallorquins i mallorquines la coneixen com na Ruixamantells. Diuen que és molt bella, que el seu cos és mig de dona mig de peix, talment com una sirena. I que va guarnida amb collarets fets de perles i petxines i les arracades són fetes de corall. Els seus ulls són blaus, igual que el mar. Però malgrat tot això, na Ruixamantells no és pas feliç. Sabeu per què? Doncs perquè no sap què vol dir estimar. Vosaltres sí que ho sabeu oi?

Na Ruixamantells sovint observa els mariners i pescadors que naveguen per sobre les aigües del seu reialme, ai! Sap que aquests serien amors impossibles perquè els mariners mai la podran correspondre -sota l'aigua no poden viure- ni tampoc ella pot viure a terra ferma, car el seu reialme es troba al fons de l'oceà, amb els peixos, els pops, les algues i les estrelles de mar...

I és per això que, segons conten, quan veu que el seu amor és impossible es posa molt i molt trista. I això fa que creixin turmentes, llamps, trons i pedregades que en un tres i no res fan enfonsar barques i vaixells. Glu, glu, glu, glu... A les balears tothom tem els temporals provocats per la tristesa de na Ruixamantells, fins i tot els mariners més experts...

Però si escolteu atentament aquesta història sabreu com, un dia, na Ruixamantells va aconseguir l'amor d'un pescador i, finalment, va poder ser feliç.

En Tomeu, el protagonista d'aquesta història, era un al·lot (un noi) que cada dia sortia amb la seva petita barca a pescar. Perquè, com ja deveu imaginar, en Tomeu era pescador. Així ho havia après del seu pare, ara ja vell i malalt. El seu pare se n'estava molt del seu fill, que l'estimava i en tenia cura. Els dies de turmenta patia de debò per si en Tomeu no tornava; però és clar, no podia fer-hi res: la pesca era la seva vida i el seu aliment.

Un dia na Ruixamantells es va fixar en aquest jove pescador que cada dia, amb la seva barca, sortia a pescar ben a prop del seu reialme. Com no podia ser d'altra manera, mica en mica, na Ruixamantells, sense poder fer-hi res, s'hi va anar enamorant; cada dia una miqueta més i més i més... Però, és clar, aquest era un amor impossible i això la feia posar molt i molt trista; i ja sabeu que la tristesa de na Ruixamantells provocava desastres! I així va ser com un temporal mai vist de pluja i vent va començar a assotar tota la costa.

I és clar, amb aquest temporal els vaixells no podien sortir a navegar. En Tomeu estava desesperat: si no podia sortir a pescar en pocs dies no tindrien res per a menjar. I el rebost cada vegada estava més buit i el seu pare cada dia més feble!

Després de deu dies i deu nits seguides de tempesta en Tomeu va fer el cor fort i va decidir, tan si com no, sortir a pescar. El seu pare es despertà just quan el seu fill marxava de casa, encara fosc. Va mirar el cel i va pensar que el seu fill s'havia trastocat.

- Tomeu, fill meu, però que t'has begut l'enteniment? No veus que sortir així és una bogeria???

- Pare, no tinc més remei que sortir, si no ens morirem de gana. Vostè està cada cop més feble i el nostre rebost cada cop més buit.

- Ai Tomeu, prefereixo passar gana que perdre el meu únic fill...

- Pare, no pateixi que tornaré sa i estalvi

Li va fer una gran abraçada i va enfilat el camí cap al port, on tenia ben lligada la seva petita barca de pesca. Va preparar els seus estris i, valent com ell sol, es va fer a la mar.

Les onades i el vent feien esfereir però en Tomeu era un mariner expert i sabia com dominar la seva barca. Tot i així el temporal cada cop era més fort i en Tomeu les passava realment magres: havia de fer molta força per a aguantar ferm el timó... fins que una onada de més de cinc metres va topar contra la barca; el sotrac va fer perdre l'equilibri a en Tomeu. Va deixar anar el timó i, amb un fort cruixit, es va trencar!! Ara sí que havia begut oli! Sense timó la seva barca anava a la deriva!!!

En Tomeu va seure a la barca, esgotat i sense esma. No patia només per ell sinó que es planyia sobretot pel seu pobre pare.

- No puc abandonar! El meu pobre pare em necessita! Què farà sense mi?

Del cansament, finalment en Tomeu va quedar profundament adormit, pensant que això era el final i maleint la mala idea que havia tingut de sortir a pescar.

Però des del fons del mar algú havia sentit els laments d'en Tomeu. Era na Ruixamantells que, amb la seva tristesa havia provocat tal desastre. Per un moment, na Ruixamantells va deixar de plorar i va parar bé les orelles. Aquell jove pescador i la seva bondat li havia entredit el cor i el sentiment! Al moment la turmenta i el vent van afluixar; mica en mica, els núvols es van esvaïr i el sol va començar a treure el nas.

Na Ruixamantells va pujar fins a la superfície, al costat de la barca d'en Tomeu, que anava a la deriva. En Tomeu dormia profundament, cansat pel gran esforç que havia fet. Na Ruixamantells no sabia si despertar-lo o no. I va decidir cantar-li, ben fluixet, a cau d'orella aquesta suau melodia:

En sentir aquesta bonica melodia en Tomeu es va despertar, poc a poc. Va obrir primer un ull, i després l'altre. I va veure, just davant seu la figura de la deessa Ruixamantells. Ai! Encara era viu? Que potser somiava? De qui era aquella figura que tenia a tocar? Es va pessigar, les galtes, la panxa i el cul...però no, allò no era un somni, allò era ben real!

Només veure la deessa i copsar la seva mirada, en Tomeu va quedar profundament corprès i enamorat. Ell, des de petit i de boca del seu pare, havia sentit històries sobre una deessa que vivia a les profunditats, bella com la mar però alhora esquarterpa i perillosa, que provocava grans tempestes i temporals. Podia ser veritat? Era aquella la deessa de qui li parlava son pare, na Ruixamantells? Era bellíssima! Durant una bona estona en Tomeu i na Ruixamantells es van

quedar muts, sense dir-se res però dient-s’ho tot. I així va ser com, en pocs segons, es van enamorar.

Ah! Però l’amor entre un pescador i una deessa de la mar era impossible... o potser no?

En Tomeu no podia viure sota l’aigua i havia de tenir cura del seu pare. Na Ruixamantells tenia el seu reialme al fons de l’oceà i no podia viure a terra ferma...

Però de seguida van trobar la solució: Van decidir que, cada dia, quan en Tomeu sortís a pescar, na Ruixamantells sempre l’esperaria arran de port, ben a prop. I així, cada dia del món, podrien estar junts i compartir aquelles estones tan especials. Na Ruixamantells l’ajudaria a trobar els millors indrets on pescar. Aquest seria el seu secret, seu i de ningú més..

El mar havia quedat en calma. En Tomeu ja podia tornar a port, on l’esperava el seu pare, que ja es temia el pitjor. Quina alegria va sentir en el seu cor quan, a l’horitzó, va veure la barca del seu fill que tornava a port! Es van abraçar amb llàgrimes als ulls. En Tomeu li va prometre que mai més es posaria en perill i això va fer molt feliç el pare.

Així va ser com des d’aquell dia en Tomeu va esdevenir un pescador afortunat i na Ruixamantells una deessa feliç. És des d’aleshores que el mar Balear ha esdevingut un indret tranquil on ja ningú tem la tristesa de na Ruixamantells que durant tant de temps havia provocat tants desastres. Gràcies a l’amor d’en Tomeu, aquesta tristesa s’ha esvaït per sempre més.

Cançó de na Ruixamantells

*Na Ruixamantells viu al seu palau
al fons de la mar
Cada dia al matí cerca el seu amor
que l’espera a port
i tots dos plegats surten a pescar
I riuen... i riuen...
Perquè ella per fi sap què és estimar
(i canten...)*

Larararararara, larara...

*Abans la tristor dintre del seu cor
No la deixava viure
Provocant tempestes, pluges llamps i trons
Temuts per tothom
Per aquesta buidor i aquest desconsol
Plorava... plorava...
Però ara tot això queda en el record
(i canten...)*

Larararararara, larara...